

PRZESTRASZYĆ SIĘ (18) *vb pf*

się (11), sie (7).

e *prawdopodobnie jasne* (tak w prze-); *a jasne*.

inf przestraszyć się (5). $\diamond$ *fut* 1 sg przestraszę się (1). $\diamond$ 2 sg przestraszysz się (1). $\diamond$ 3 sg przestraszy się (4). $\diamond$ *praet* 1 sg *m* -m się przestraszył (1). $\diamond$ 3 *pl m pers* przestraszyli się (2). *subst* przestraszyły się (1). $\diamond$ *con* 3 *pl m pers* by się przestraszyli (1). $\diamond$ *part praet act* przestraszywszy się (2).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu s.v. przestraszyć.

Doznać uczucia strachu, niepokoju, przerazić się; timere PolAnt (18) : Więć fie ták włócząc nie fłużą A gdzie mogą tu fię dłużą A ták z chodzą brácia nálfy Nie ieden fie więc przełrálfy *RejRozpr* I2v; *RejKup* v2v; Albo ognia s pirwotku iefli w čás nie gáfílf/ Wierz mi kiedy moc weźmie bárzyey fie przełrálfy. *RejWiz* 137v; Rozłádki fwe ípráwiedliwe/ iáko ítrzały ogniwe/ wypuścił przeciw fercu złemu/ Bogu á prawdzie odpornemu. By się wzyfcy przełrálfy/ á k niemu pópfiezyli *ArtKanc* A13; Bo naprzod mieyfce ono [kościół *Salomonowy*] kto ná nie dobrym fercem przyfzedł/ káżdego wzrufyło y nieiáko odmieniło/ pokázuiąc táiemną tám moc Bożą. Wierny y nabożny dżiwnie fię wćiefzonym vczuł [...]. y niewierny muíał fię drugdy przełrálfyć. *SkarKaz* 40b,)(3, 204a; *SkarKazSej* 707b.

przestraszyć się czego (1): A ktho iedno dotknie fumnienia fwego/ á obaczy w nim zátkáńá á záflepioná tę fwiátłość w łobie/ o wneth go rufzy/ o wneth iá muśi wyftáwić ná świecznik/ o wnet muśi przełrálfyć <sie> onych ciemności/ ktoremi zákrywał/ táíl/ onę fwiátłość w fercu fwoim. *RejPos* 338v.

przestraszyć się na co [= czego] (2): Wracam fię do ćiebie Naiáfnieyfzy Miłó(ściwy) Krolu/ vkázuiąc iáko fię fądu Bożego boię/ ieflim co boiázliwie/ nieróftropnie/ niedbále łobie ná tym wielkim powołaniu poftąpił [...]. Ieflim fię ná máiefat W.K.M. przełrálfył/ á tego co P. Bog kazał do W.K.M. nie mowił/ á iáko Ionás od poruczenia Bożkiego wćiekał *SkarKaz*)(3v, 204a.

przestraszyć się czym (1): Iáko fię przełrálfyć nie mamy temi táiemnymi fádami Bożkimi? *SkarKaz* 347b.

W połączeniach szeregowych (2): Rozumiem temu moy namilfzy brácie/ iefliżeś s pilnością czedł y wważał ty dziwne ípráwy tháiemnic Páńfkich/ á przypuściłs ie do fłufznego rozłádku fwego/ iżeś fie miał y czemu podziwować y przełrálfyć y wrádownáć. *RejAp* 198v; *RejZwierc* 73v.

W przeciwstawieniu: »pocieszyć się ... przestraszyć się« (1): To nowina tve przyłzcie panie moy Podczálfy Abo fie kto pociefzy abo fie przełrálfy *RejJóz* K5v.

W porównaniu (1): Pytálfimy go [św. *Anzelmusa*] czemu by ták ná takich świeckich rzeczach tefknił? powiádał: iam dawno żądze rzeczy świeckich z fercá wyrzucił: [...] prawdę wam powiem/ á nie fklámam: ile kroć báwić fię iemi mułżę/ ták fię przełrálfę y ítrwożę/ iako dziećię gdy mu lárwę ízpetną y twarz íprofná vkażą. *SkarŻyw* 335.

Szeregi: »przestraszyć się i zatrwożyć (a. strwożyć)« (2): *SkarŻyw* 335; Nie dármo fię [...] ná przybyćie nagłe Pána fwego vczniowie przełrálfyli/ y záttrwożyli: mni máiąc áby dułżá iáka ábo duch do nich przyfzedł *SkarKaz* 204a.

»zawstydzić się i przestraszyć« (1):gdy [Bóg] spyta: Coś mi zrobił? [...] A ja z czym się postawię? co wkażę? Zawydziewiży się y prześtrązywży/ rzeknę: Pánie posłałeś mię do dworu krolewskiego/ do Zygmunta trzeciego [...]. Náuczałem y vpominał Páná swego [...]: áby ciebie znał Bogá swego SkarKaz)(2.

Przen (1) : Ia Pan iestem pirwży y ostáteczny. Wyłpy wyźrały y prześtrążyły się kończyńy ziemie zádrzáły BibRadz Is 41/5.

Synonimy: lęknąć się, polęknąć się, potrwożyć się, przelęknąć się, struchleć, strwożyć się, ubać się, ulęknąć się, wylęknąć się, zatrwożyć się, zbać się, złęknąć się.

Formacje współrdzenne cf STRASZYĆ.

AĆ